

X

X (písmeno) - 24. písmeno *latinské abecedy*; medzi rímskymi číslicami predstavuje číslu 10; všeobecne označuje niečo neznáme či tajomné (pozri *enigma*); v *kabalistickej* filozofii znamená písmeno X narodenie či smrť

-sypanie popola do tvaru písmena X malo svoj pôvod v pracovných postupoch rímskych zememeračov vymedzujúcich pomocou uhlopriečok zaberaný úsek zeme (pozri *diagonála*)

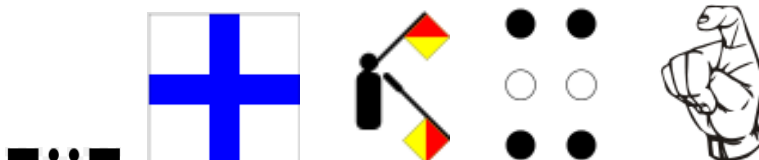
Morse

Námorná vlajka

Semafor

Braille

Prsty

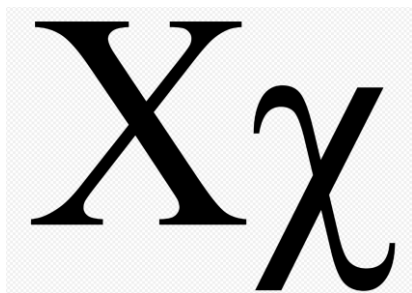
Iniciála X s motívom tanca smrti (A.F. Butsch: Die Bücher-Ornamentik Der Renaissance, Vol I., 1878)

Genzken Isa - (*1948); súčasná umelkyňa, ktorá pracuje v Berlíne; robí predovšetkým sochy a inštalácie s použitím širokej škály materiálov ako je betón, omietka, drevo a textil; pracuje tiež s fotografiou, videom, filmom a kolážou; pozri *nemeckí sochári*, *nemecké umelkyne*, *nemeckí umelci*, *nemeckí umelci súčasní*

I. Genzken: Socha X (2013)

X (grécke písmeno) - 22. písmeno *gréckej abecedy*; grécke písmeno *X (chi)* predstavuje v kresťanstve prvé písmeno *Kristovho mena* v *gréckej abecede*: *XPICTOC*; grécke *X* predstavuje tiež *kríž rovnoramenný priečne položený/kríž Ondrejský*; symbol dynamickej, duchovnej aktivity; tiež *symbol písmový*

Xaman Ek - *jeden z hlavných mayských astronomických božstiev, astrálne božstvo Polárky; sprievodca obchodníkov; nebol duálnym božstvom, ale iba bohom dobra; bol božstvom mieru a zhovievavosti, bohom obchodníkov, ktorí mu ponúkali tymianovú obeť na oltároch pri ceste; jeho cesty boli vedené Polárkou, ktorá bola stanovená v Yucatánu stanovená ako jediná hviezda; Xaman Ek s staral a pomáhal obchodníkom a poslom na ich dlhých cestách do iných miest a prišiel k nej v prípade, žeby sa stratili (indiáni, ktorí nemali kone, mohli využívať ako poslov správ iba kvalitných bežcov, ľudí); Xaman Ek tiež vo vyššom zmysle riadil kroky ľudí po ceste k sebapoznaniu a duchovnému rozvoju; v kódexoch je zobrazovaný so zaoblenou hlavou, podobou opici s čiernymi a bielymi pásmi, s plochým nosom, okom mandľového tvaru známeho ako „hviezda severu“, s hrubými perami a veľkými ušami s tvárou plnou ozdôb; jeho hlava bola obklopená množstvom hviezd; pozri mayskí bohovia*

<https://www.google.sk/search?q=xaman+ek+god&sa=X&esqv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ved=0ahUKEwjPpf31pfzKAhVoDZoKHZ1UCuQQsAQIGQ>

Xaman Ek boh Polárky

Xaman Ek boh Polárky s hieroglyfom
Xaman Ek sprievodca a boh smeru s hieroglyfom

Xantipa - gréc. Ξανθίππη/Ksantíppe; bola manželkou filozofa *Sokrata*; podľa tradície išlo o hašterivú ženu, oveľa mladšiu ako manžel, možno o 40 rokov

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Xantippa>

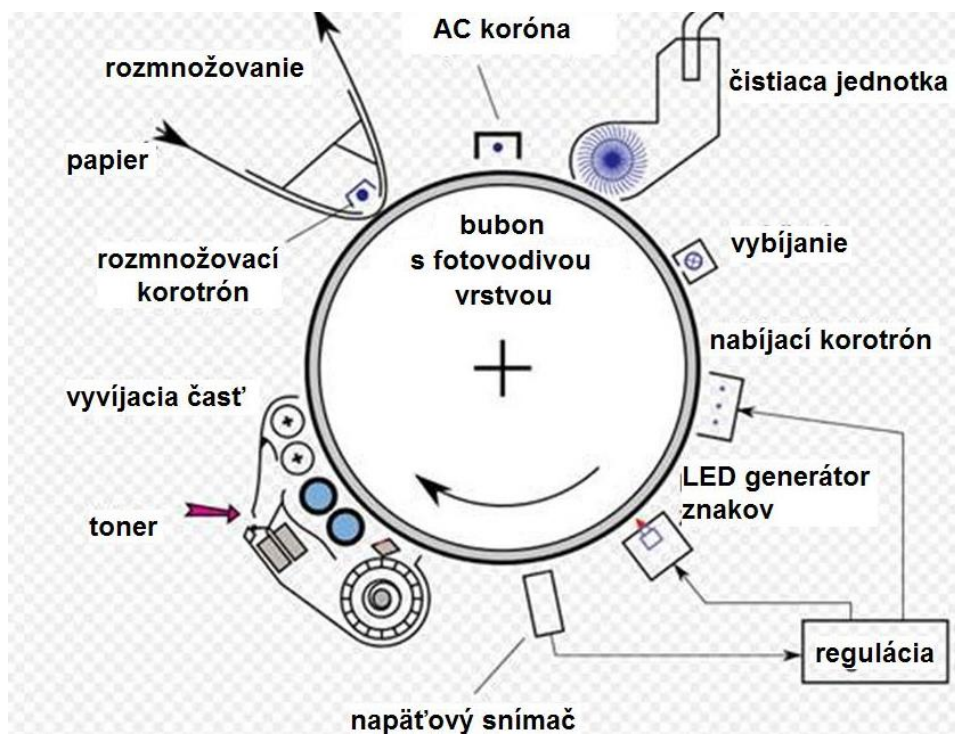
L. Penna: Sokrates a Xantipa (1550)

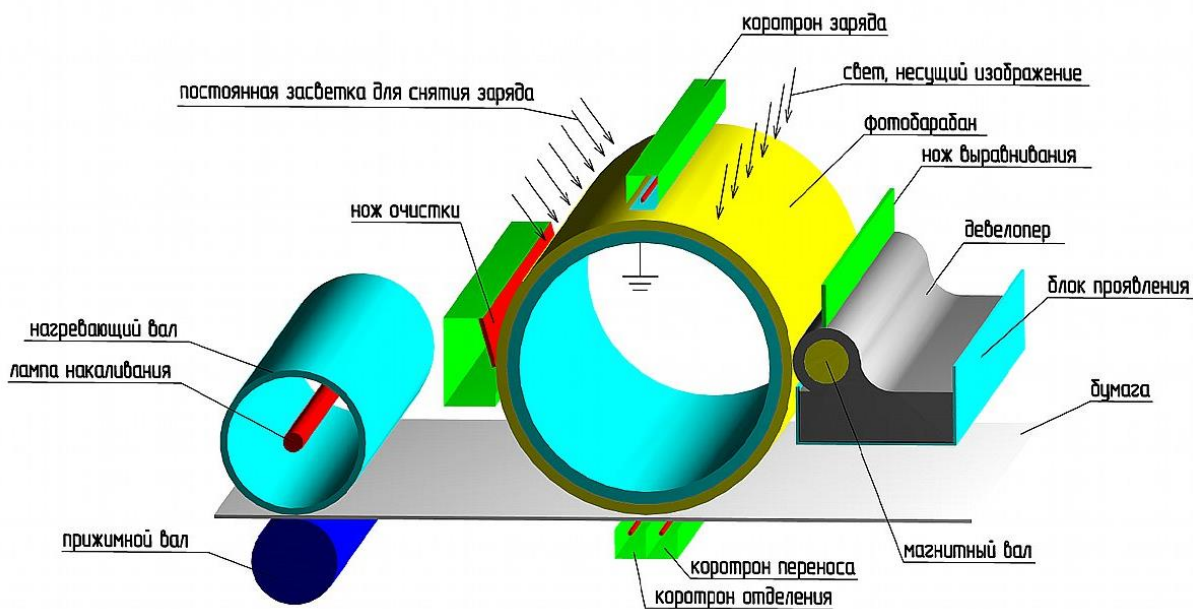
R. J. van Blommendael: Xantipa oblieva Sokrata (1655)

xerografia/xerox - z gréc. xerox – „suchý“ a grafein – „písať“; suchý kopírovací proces, pri ktorom sa na polovodivé, elektricky nabitú vrstvu vytvorí „latentný“ obraz predlohy, na ktorý sa elektrostatickou silou prichytí čiastočky farbiva (toner), vytlačia sa na papier a tepelne fixujú; proces sa užíva jednak v kopírkach (xerox), jednak v laserových tlačiarňach; pozri *elektrografia*, *scan*; *fotografia*; *reprodukcia*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Xerography>

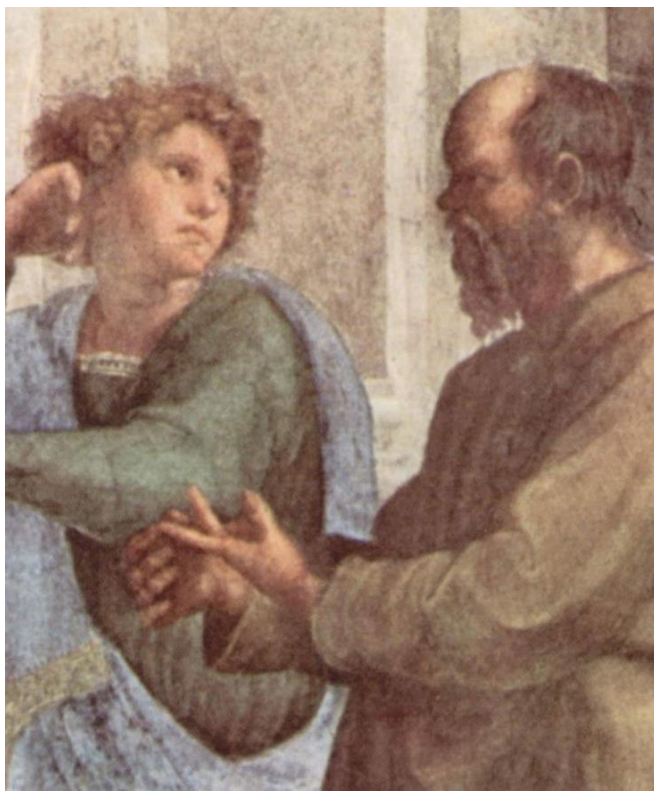
Xerografia

Xerografia

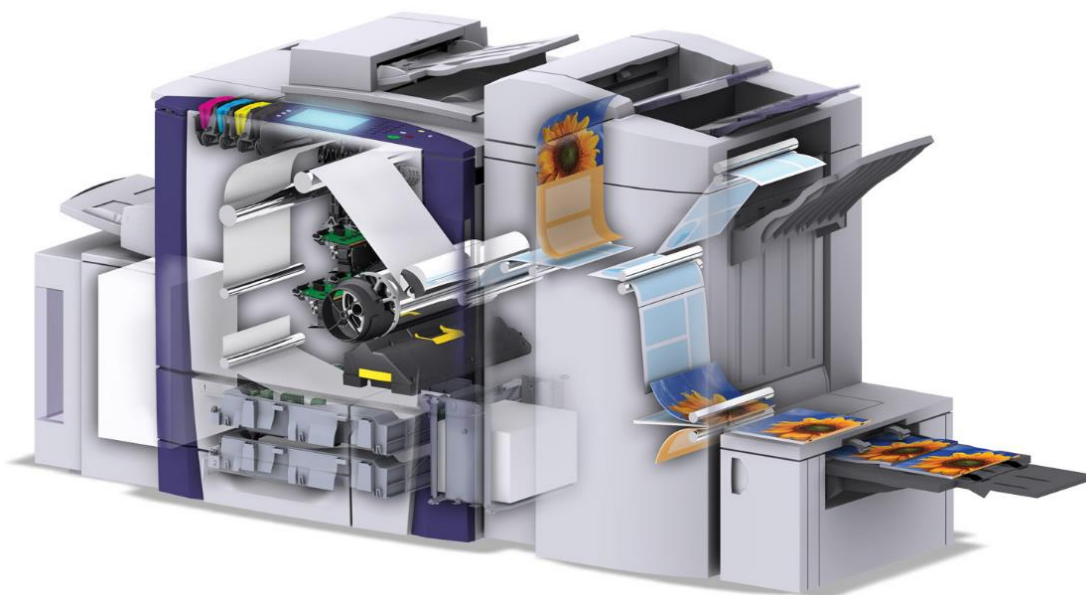
Xenofon - (†355pr.Kr.); grécky spisovateľ, žiak Sokrata; pozri kompozícia

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Xenof%C3%B3n>

Raffael: Sokrates (vpravo) a zrejme Xenofon (detail z fresky Aténska škola, 1510-1511)

xeroxová grafika - grafika s použitím elektrostatickej tlače; umožňuje reprodukciu nielen kreslenej a tlačenej linky, ale aj materiálov a plochých predmetov; tlač mení vzhľad kopírovaného motívu a vnáša do odtlačku špecifické výrazové prostriedky; zdôrazňuje svetlo a tieň, zjednodušuje škálu sivých a potláča tónové prechody; tlač sa stáva nápadne kontrastná; výrazné zväčšené tlače alebo odtlačky niekoľký raz prekopírované vytvárajú *texturálne* zrnité plochy; xeroxová grafika umožňuje uplatniť celý rad výtvarných zásahov a približuje sa tak *grafike užitej* (opakovanie a posúvanie prvkov, uberanie a pridávanie iných prvkov, zmenšovanie a zväčšovanie kresby, využívanie výrezov alebo prevracanie tlače, koláž z rovnakých alebo príbuzných tlačí); xeroxová grafika umožňuje pracovať so vloženými rastrami (napr. záclonovina) alebo využívať pre tlač biele a farebné papiere; alternatívne postupy sú využiteľné nielen v návrhoch ale aj veľkých kompozíciách a polyekranových porovnaniach; jednoduché kópie materiálových plôch umožňuje využívať pri kombinovaných technikách (koláž a *roláž*), osobitne vhodným spojením sú kombinácie xerokópií a odtlačkami, so čiernobiou kresbou na tónovanom podklade, s vytieraným *monotypom* (aj typ *protlače*), písmom a farbou

Xeroxová tlačiareň

Xerxes - Ahasver

xiao - zjednodušenou čínštinou 箫; tradičnou čínštinou 簫; pinyin : Xiao ; Wade-Giles: Hsiao / ㄒㄧㄠˋ); je čínska vertikálna flauta, zvyčajne je vyrobená z bambusu; preto tiež niekedy nazývaná dòngxiāo (v zjednodušenej čínštine: 洞箫; tradičnej čínštine: 洞簫); dong znamená „diera“; staroveké meno pre xiao je shùzhúdí, čínsky 豎竹笛 /ʂùʈʂutí; ale názov Xiao v dávnych dobách znamenalo tiež bočné fúkané bambusové flauty dizi; Xiao je veľmi starý čínsky nástroj, zrejme vyvinutý z jednoduchej flauty, používanej v juhozápadnej Číne; pozri *čínske flauty*

[http://en.wikipedia.org/wiki/Xiao_\(flute\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Xiao_(flute))

Keramická soška flautistu na nástroj xiao (hrobky v provincii Sichuan, dynastia Chan, 225-220)

Xiaolüren - Malý zelený mužiček

Xibalba - doslovne – „miesto strachu“; názov *podsvetia* v *mayskej mytológii*; miesto vlády mayských bohov smrti a ich pomocníkov; v 16.st. (Indiáni v oblasti Verapaz v Guatemale) za vstup do podsvetia tradične považovaná jaskyňa v blízkosti Coban v Guatemale; podľa inej verzie kmeňa K'iche' je vstupom do podsvetia temná trhlina v *Mliečnej dráhe*; podsvetie Xibalba popisuje epos *Popol Vuh* ako súd pod povrchom zeme, spojený so smrťou a s dvanástimi bohmi alebo mocnými vládcami známymi ako páni z Xibalba; prvý medzi mayskými bohmi smrti vládnuť v Xibalba je boli Hun - Came (jedna smrť) a Vucub - Came (sedem smrť); Hun - Came je starším z tejto dvojice; zostávajúci páni podsvetia sú často *démoni*, ktorí spôsobujú rôzne formy ľudského utrpenia, ako je choroba, hlad, strach, bieda, bolesť a smrť; títo démoni pôsobia vo dvojiciach; Xiquiripat (lietajúca chrasta) a Cuchumaquic (zrazená krv) spôsobujú choroby krvi; Ahalpuh (démon hnisu) a Ahalgana (démon žltacky) spôsobujú opuchy; Chamiabac (vysychanie kosti) a Chamiaholom (vysychanie lebky) menia mŕtve telá na kostry; Ahalmez (démon smetí) a Ahaltocob (démon bodnutí) ubodajú na smrť tých, čo bývajú v špinavých domoch; Xic (krídlo) a Patan (napínanie) spôsobujú vykašliavanie krvi; predpokladá sa, že zvyšní obyvatelia Xibalby spadali pod nadvládu jedného alebo viacerých pánov a pracovali na povrchu zeme; Xibalba bola presýtená testami, skúškami a nástrahami pre každého, kto do nej vstúpil; aj samotná cesta do Xibalby bola plná nástrah: rieka plná škorpiónov, rieka plná krvi, rieka plná hnisu; okrem toho tu bola križovatka, kde si cestujúci museli vybrať jednu zo štyroch ciest, ktoré rozprávali v snahe zmiatť ho; po úspešnom vykonaní práce návštevníci prišli na miesto, kde sedeli bohovia a bolo treba ich

pozdraviť; realistické postavy usadené v blízkosti bohov či pánov podsvetia však miatli ľudí, urážali ich a ponižovali; ten, čo zmätený pozdravil, bol posadený na lavičku s horúcim povrchom; Xibalba bolo veľké miesto s množstvom stavieb; päť alebo šesť domov slúžilo ako miesto prvej podsvetnej skúšky; prvý bol Temný dom, v ktorom bola úplná tma, druhý bol Svižný dom alebo Studený dom plný studených kostí a hrkajúceho krupobitia; tretí bol Jaguári dom plný hladných jaguárov; štvrtý bol Netopieri dom plný nebezpečných jačiacich netopierov, piaty bol Dom britiev plný pohybujúcich sa nožov a britiev; ďalší bol Horúci dom plný ohňa a horúčavy; účelom domov bolo buď zabiť alebo ponižovať ľudí v nich, ak nedokázali v testoch preukázať vynachádzavosť a zvíťaziť; Xibalba bola miestom slávnej *loptovej hry*, v ktorej všetci hrdinovia podľahli; v nej sa hralo so smrtiacou loptou; podľa eposu Popol Vuh podsvetní bohovia si vážili tých ľudí, ktorí ponúkli ľudskú obeť bohom smrti; iba raz boli bohovia oklamaní, keď s nimi hrali loptovú hru dvojčky Hunahpú a Ixbalanque a spôsobili ich pád; úloha podsvetia Xibalba a jeho vládcov a ich porážka z rúk dvojčiek mala dôležité miesto v rituáloch; pozri *loptová hra*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Xibalba>

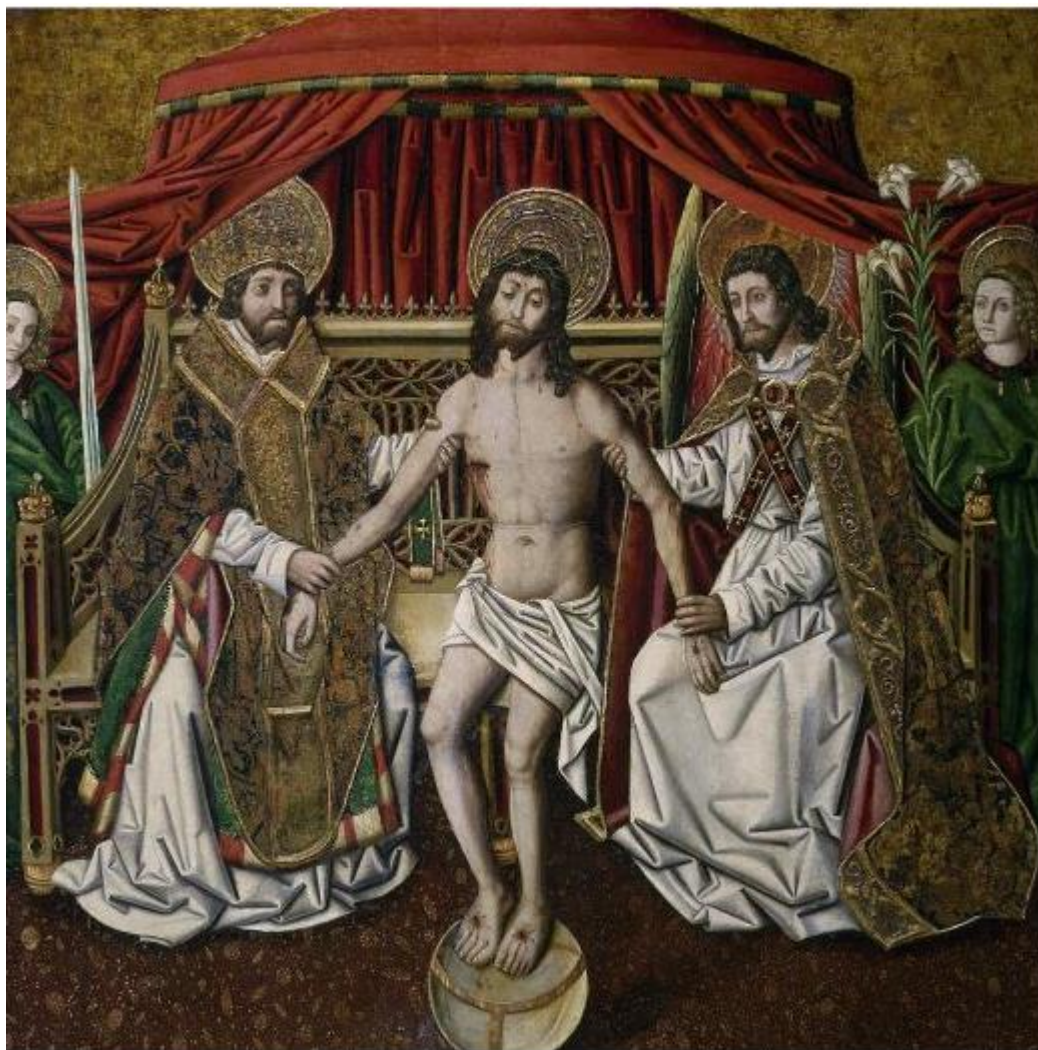
Mayská nádoba so súdom v podsvetí Xibalba (neskoro klasické obdobie, 600-900)

Ximénez Miguel - (†1505); španielsky gotický maliar, aktívny v Zaragoze v období 1462-1505; bol menovaný kráľovským maliarom kráľa Ferdinanda 1484; bol ovplyvňovaný prácou Bartolomé Bermejo; podobnosti sú aj s Martin Bernat; pozri *španielski maliari gotickí, dvorskí maliari*

https://ca.wikipedia.org/wiki/Miguel_Xim%C3%A9nez

M. Ximénez: Muž bolesti (1470)

M. Ximénez: Trojica (1480-1490)

M. Ximénez: Sv. Jan Krstiteľ, Sv. Fabián a sv. Šebastián (triptych, 1494)

Xipe Totec - v preklade – „náš pán stiahnutý z kože“; aztécky bol boh jari, obnovy života, prebudenia prírody, ktorého symbolom bola farba žltá; žltou boli pomalované jeho obete (zajatci), ktoré boli na jeho počesť počiatkom marca počas obradov *stiahnutí z kože*; kňazi slúžiaci Xipe Totekovi, si ich kožu na dvadsať dní obliekli; Xipe Totec bol spájaný s poľnohospodárskou obnovou a vojnou; ako boh poľnohospodárstva prebúdza prírodu tým, že stiahnutím svojej kože dával potravu ľuďstvu; tento mýtus odrážal súvislosti s kukuricou, ktorej zrná prichádzajú o svoju vonkajšiu vrstvu klíčením a v súvislosti s hadmi (symbolmi plodnosti) zbavujúc sa svojej kože; v podobe boha bez kože bol zobrazovaný ako zlatý boh; Aztékovia verili, že Xipe Totec bol tiež bohom, ktorý vynašiel vojnu; jeho insigniami boli vysoká čiapka a barla s hrkálkami, ktoré boli vojnovým oblekom mexického cisára; Xipe Totec je s kožnými chorobami, zápalmi a očnými chorobami, prípadne *morom*; Xipe Totec bol pokladaný aj za ochrancu *zlatníkov* a *kovotepcov*; pozri *aztécka mytológia*, *aztécki bohovia*, *bohovia moru*

https://www.google.sk/search?q=Xipe&espy=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjZp_Huhv3KAhWIDSwKHQ1BBuQQsAQIJg&dpr=1

Xipe Totec (kamenina, čierny lak, 600-900)

Xipe Totec (Florentský kódex, 16.st.)

xoanon - *modla* vyrezaná z väčšieho kusu dreva; zachovávala prísnu frontalitu (nohy u seba, ruky tesne pritiahnuté k bokom), obliekaná do kultových odevov; v úzkom význame xoanonon bolo aj *palladium* (malá soška zobrazujúca *Pallas Athénu*); pozri *amulet*, *apotropajon*, *čaringa/tjuringa*; *sfyrelaton*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Xoanon>

Kassandra objíma kultovú sochu Atény xoanon, zatiaľ čo Ajax ju od ňej odťahuje (pompejská freska z átria Casa del Menandro)

Xochiquetzal - v aztéckom jazyku nahuatl „Vzácný kvet“ alebo „Operená kvetina“ z Xochi – „kvetina“, quetzal – „perie“; bola dvojličkou boha lásky *Xochipilli*; Xochiquetzal bola bohyňou rozkoše, milencov a *prostitútok*, niekedy tvorkyňou ľudstva; pôvodne bola manželkou boha *Tlaloca* a potom po únose manželkou boha ďalšieho, a to *Tezcatlipocy*; tiež zvedla boha *Yappana*; boli jej obetované mladé ženy; bohyňa plodnosti; uctievali ju najmä aztécke ženy, ktoré ju prosili, aby požehnala ich manželstvo; nevesta si splietala vlasy, ktoré si omotala okolo hlavy; voľné nechala iba dva pramene, „perá“, ktoré symbolizovali perie vtáka, ktorý bol bohyni zasvätený; nevesty tiež uctievali hlinené figúrky zdobené perím; Xochiquetzal bola tiež ochrankyňou remeselníkov, najmä *tkáčov*; pozri *bohovia plodnosti, pôrod; aztécka mytológia, aztécki bohovia*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Xochiquetzal>

https://www.google.sk/search?q=Xochiquetzal&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi4rrDak_3KAhXI_ywKHVLOAc0QsAQIGQ&dpr=1

Xochiquetzal (Codex Borgia, 15.st.)

Xochiquetzal (Codex Ríos, 16.st.)

Xochipilli - v preklade „Kvetinový princ; aztécky boh lásky, *kukurice*, kvetín a hier; boh jari, spevu a tanca; bol jedným z božských dvojčiat, jeho sestrou bola *Xochiquetzal*, bohyňa lásky; Xochipilliho manželkou bola Mayahuel; pozri *aztécka mytológia*, *aztécki bohovia*, *indiánski bohovia*, *predkolumbovské umenie Mexika a Strednej Ameriky*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Xochipilli>

https://www.google.sk/search?q=Xochipilli&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKFwih_PKcvv7KAhVmJ3IKHULeCb8QsAQIGg&biw=1846&bih=995

https://www.google.sk/search?q=Xochipilli&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKFwih_PKcvv7KAhVmJ3IKHULeCb8QsAQIGg&biw=1846&bih=995#tbm=isch&tbs=rimg%3ACeM1609V92UoIjhl4-abXdRKzBuMMFPyG-UFXq_1nA2ayfeaq7ZK_13vD6Ne7bb8oJ-JoKhQmU5iUUXgpKtej_1Cm4syCoSCWXj5ptd1ErMEaZiJwsuIFVuKhIJG4wwU_1b5QURZ7P5CiBDwv0qEgler-cDZrJ95hHD3OUGi4tSnyoSCartkr_1e8Po1EXaWkKa9qQESKhIJ7ttvygn4mgoRSOEQKphTpfQqEgmFCZTmJRRReChFi62tRVCrXqCoSCUq16P8KbizIEferUbWXqmEQ&q=Xochipilli&imgsrc=4zXrT1X3ZSg5pM%3A

Xochipilli boh tanca (aztécka terakota, 900-1500)

Xochipilli boh tanca (aztécka socha, 1325-1521)

Xochipilli (mexická socha, 900-1500)

Xochipilli boh hier (Codex Magliabecchi, 13.st.)

Xochipilli (Codex Borgia, 15.st.)

Xochipilli (Codex Borgia, 15.st.)

Xolotl - v preklade – „prišera“; aztécky boh s asociáciami na obe *bleskom* a *smrti*; bol spojený so západom slnka a strážil ho, zatiaľ čo cestovalo každú noc do *podsvetia*; sprevádzal *Slnko* ponárajúce sa na západe do papule Zeme, sprevádzal ho podsvetím na miesto jeho východu; sám pritom zomieral a znova ožíval ako vodca; s Xolotlom bol spájaný pes, o ktorých s verilo, že prenášajú duše mŕtvych do podsvetia; sám boh Xolotl bol zvyčajne zobrazovaný ako monštruózny pes; Xolotl bol bohom ohňa a bleskov; bol tiež boh dvojčiat, monštier, nešťastí, chorôb a deformít; Xolotl je dvojčaťom *Quetzalcoatl*a a spolu s ním sú synmi panenskej *Coatlícue*; je temným stelesnením Venuše, večernice a bol spájaný s nebeským ohňom; keď sa bohovia rozhodli obetovať svoje životy pre svet a ľudí, aby svet mohol byť obnovený, Xolotl vystupoval v úlohe kata a potom sa sám obetoval; v odlišnom príbehu sa pokúsil zvrátiť svoj osud; je považovaný za patróna *loptových hier*; jeho prázdne očné jamky sú vysvetlené legendou, ktorá hovorí, že bohovia v *Teotihuacanu* sa rozhodli obetovať sa pre novovytvorené slnko; Xolotl obeť odmietol a tak sa rozplakal, že mu vyšli oči jamiek; v umení mal Xolotl podobu hlavy psa, človeka, kostry alebo netvora s opačnou nohou; Xolos slúžil ako spoločník Aztékov v tomto aj posmrtnom živote; boli nájdené psie sochy v aztéckych hrobách, psy boli často rituálnou obeťou, aby mohli sprevádzať svojho pána do podsvetia; ich hlavnou úlohou bolo pomáhať ich majiteľovi prekročiť hlbokú riekú a je možné, že túto úlohu plnili aj psi sochy v hrobách; Xoloitzcuintli je oficiálny názov plemena mexického naháča, ktoré sa datuje už do doby pred viac ako 3500 rokmi; meno psa Xoloitzcuintli odkazuje Xolotl, pretože poslaním tento pes bol sprevádzať mŕtvych na ich ceste do večnosti; najbežnejší preklad je „vodný pes“ (atl – „voda“, xotl – „pes“); pozri *aztécki bohovia*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Xolotl>

https://www.google.sk/search?q=Xolotl&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwihl8zwh_KAhUGkCwKHbQpCwkQsAQIIQ

Xolotl (socha)

Xolotl (Codex Borgia, 15.st.)

Xolotl spoločník zapadajúceho Slnka (Codex Borbonicus, 15.st.)

XP – jedna z najstarších foriem christogramu používaného niektorými kresťanmi; je tvorený kombinovaním prvých dvoch *kapitál* písmena chí a rho z gréckeho slova **XP** ΙΣΤΟΣ = KR istos; aj keď to nie je technicky kresťanský kríž, XP predstavuje autoritu Ježiša, rovnako ako symbolizuje jeho postavenie Krista; symbol XP bol tiež používaný pohanskými, gréckymi zákonníkmi ako značka na okraji, ktorá označovala obzvlášť cenné alebo príslušné pasáže; zlúčené písmená XP (chrēston) teda znamenali „dobrý“; niektoré mince Ptolemaia III Euergeta (246-222 pr.Kr.) boli označené písmenami XP; symbol XP používal rímsky cisár Konštantín I. ako súčasť vojenskej štandardy *vexillum*, ktorá bola ako Konštantínova štandarda mala meno *labarum*; grécke písmená XP v *antike* boli pôvodne iba skratkou mena začínajúceho týmito písmenami; od 2.st. sa význam skratky zúžil na skratku Kristovho mena a skratka bola čítaná ako jeho celé meno; pozri *kríž ondrejský*; *grécke písmo*; *christogram*

-monogram XP má však tiež kozmologické súvislosti; keď *Platónov* Timaios popisuje ako Demiurg formoval Vesmír, prirovnáva kríženie ekliptiky a vesmírneho rovníka k písmenu X; jeden z prvých kresťanských apologétov *Justínus* (†165) spájal toto Timaiovo prirovnanie s Kristovým krížom, ktorý je vpísaný na nebesiach ako základ ich usporiadania; skutočne na najstarších vyobrazeniach sa ramená písmena X nepretínajú pod pravým uhlom, ale ostrejšim; podobnú myšlienku možno vyjadruje už spis Didaché (okolo 150), keď hovorí o „prvom znamení rozpätia nebies“

https://en.wikipedia.org/wiki/Chi_Rho

https://www.google.sk/search?q=XP+-+christogram&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjCyoDVlv_KAhXMEswKHXPcCwgQsAQIRw

Christogram Chí-Rho symbol víťazstva vzkriesenia nad rímskym vojskom (sarkofág, okolo 350)

XPICTOC - gréckymi písmenami napísané Kristove meno: KRISTUS; pozri *chí*, *X*

Xu Wei - (†1593); čín.徐渭; pinyin: Sū Wèi; Wade-Giles: Hsu Wei; priezvisko je Xu; čínsky maliar, básnik, spisovateľ a dramatik *dynastie Ming*, známy pre svoje umelecké schopnosti; revolučný štýl jeho maľby ovplyvnil a inšpiroval nespočetné množstvo následných maliarov; Xu Wei možné považovať za zakladateľa moderného čínskeho maliarstva; cez jeho posmrtné uznanie Xu bol zjavne duševne chorý a neúspešný v živote; skončil v chudobe po vražde jeho tretej manželky a niekoľkých pokusoch o samovraždu; pozri *čínski maliari dynastie Ming*, *čínski umelci zo Zhejiang*, *maliari 16.st.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Xu_Wei

https://www.google.sk/search?q=Xu+Wei&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwidrvavq_7KAhWC0xQKHapZD8IQsAQIKA&dpr=1

Xu Wei: Bambusy (1540-1590)

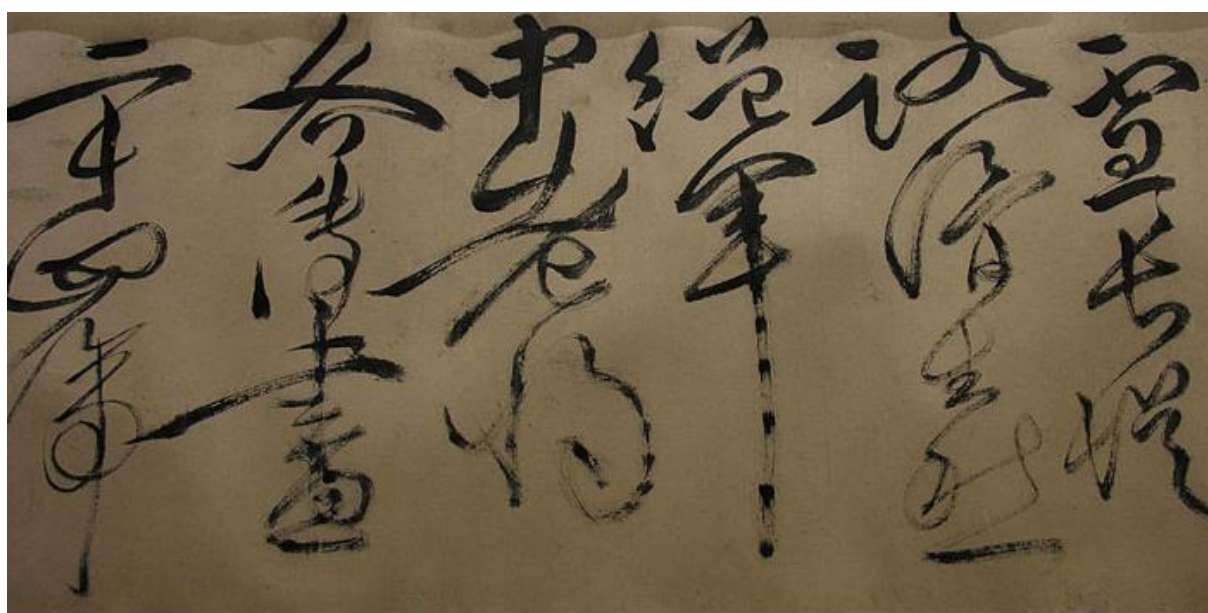
Xu Wei: Chryzantémy a bambusy (16.st.)

Xu Wei: Chryzantémy a bambusy (tuš na hodváb, kakemono, 16.st.)

Xu Wei: Dvanásť kvetín a básne (16.st.)

Xu Wei: Kaligrafia (16.st.)

Xumi pagoda/Letná pagoda - zjednoduš. čínština : 须弥塔 ; tradičná čínska : 须弥塔 ; pinyin : Xu moji tā

www: deväťposchodová čínska pagoda v areáli budhistického kláštora Kaiyuan v provincii Hebei v západnej Číne; postavená r. 636; vnútro pagody je duté a nemá schodisko do vyšších poschodí; v blízkosti klenutých dverí vedúcich do pagody je kolosálny kameň tela korytnačky *Bixi*; pozri *tcha*

https://en.wikipedia.org/wiki/Xumi_Pagoda

Xumi pagoda (areál kláštora Kaiyuan, provincia Hebei, Čína, 636)

***xylografi** - pozri *rezbári*, *rytci*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Woodcarvers>

***xylografi litovskí - litovskí xylografi**

xylografia - z gréc. xylos - „drevo“; v úzkom význame znamená xylografia *drevoryt*; v širšom zmysle ide o súhrnné označenie pre *drevoryt* i *drevorez*; podkladom pre xylografiu (*drevoryt*) je hladká doska vytvorená z kúskov dreva naprieč rezaného, do ktorej sa ryje medirytckými rydlami; xylografia sa používala až do 80. rokov 19. st., kedy *drevoryt* v knihe dominoval; porovnaj *xyloryt*; pozri *obrázkový hárok*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Xylografia>

https://www.google.sk/search?q=xylografia&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjD2Mblyf_KAhXI2CwKHax1DPgQsAQIJA&dpr=1

Stredoeurópsky grafik z 2. polovice 19. storočia W. H. Bartlett (predloha): Bratislava z juhu (xylografia, veduta, 1855-1860)

xylografická kniha - blokovaná kniha

xylolit - stavivo pripravované z horečnatej malty a výplne (drevené piliny, drevená múčka, mastek, osink, práškové farby); pozri *mazanina*

xyloryt - drevoryt